ZAiKS.TEATR

biuletyn informacyjny | nr 18 | 2018

3 nowości w zasobach ZAiKS-u

3 Paweł Demirski *K.*
4 Barbara Klicka *Elementarz*
5 Tomasz Man *Świat jest skandalem*
7 Michał Siegoczyński *Beksińscy*
8 Torben Betts *Niezwyciężony*, przekład z języka angielskiego Małgorzata Semil
9 Konrad Szołajski *Wisłocka, czyli „Sztuka kochania”*
10 Elżbieta Gorzka-Kmieć *Urodziny Czerwonego Kapturka*

17 wydarzenia

24 prawa do sztuk / biblioteka / kontakt

ZAiKS Stowarzyszenie Autorów

www.zaiksteatr.pl

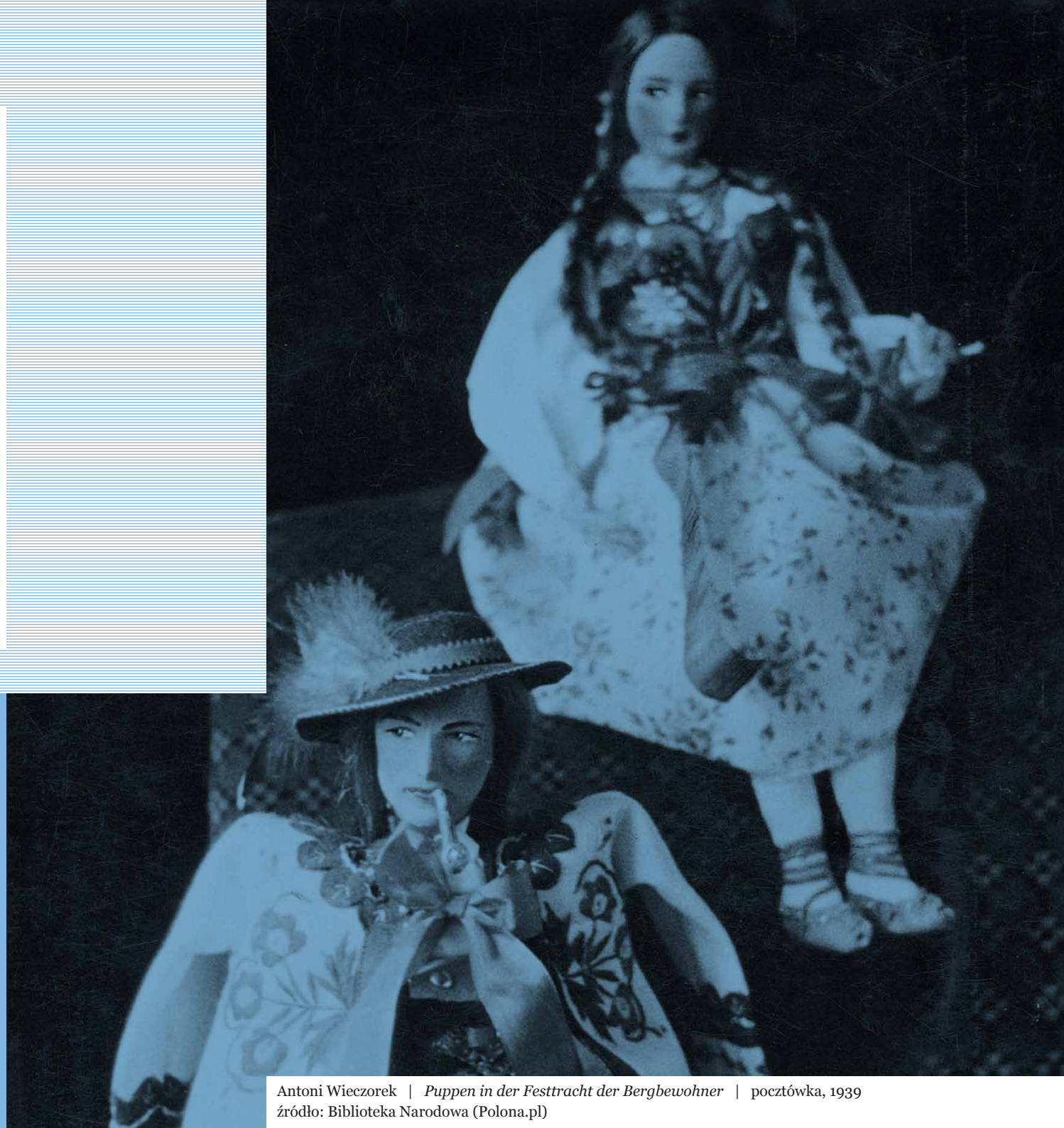

Antoni Wieczorek | *Puppen in der Festtracht der Bergbewohner* | pocztówka, 1939
źródło: Biblioteka Narodowa (Polona.pl)

SZANOWNI PAŃSTWO,

Zapraszamy do lektury pierwszego w 2018 roku biuletynu ZAiKS.Teatr.

W numerze osiemnastym streszczenie najnowszych tekstów Pawła Demirskiego oraz Barbary Klickiej, sporo utworów Tomasza Mana, librett operowych w przekładach Doroty Sawki i scenariuszy bajek dziecięcych autorstwa Anny Bernat i Michała Ciechana.

Mamy nadzieję, że Święta Wielkiej Nocy upłynęły Państwu w rodzinnej i radosnej atmosferze, a wiosenna energia dostarczy sił do nowych, nie tylko teatralnych wyzwań.

Życzymy wszystkim owocnej lektury i zapraszamy na naszą stronę www.zaiksteatr.pl.

Redakcja

J. Brzozowska | *Panna z lalką* | po 1905
źródło: Biblioteka Narodowa (Polona.pl)

Paweł Demirski

K.

dramat
role: tekst wieloobsadowy

premiera: 4 listopada 2017, Teatr Polski w Poznaniu,
reż. Monika Strzępka

Paweł Demirski (1979) – dramaturg, autor tekstów: *Wałęsa. Historia wesoła, a ogromnie przez to smutna*, *Dziady. Ekshumacja*, *Był sobie Polak, Polak, Polak i diabeł*, *Śmierć podatnika*, *Courtney Love*, *Bierzcie i jedzcie*, *Firma*, serialu teatralnego *Klątwa. Odcinki z czasu beznadziei*, *Nie-boska komedia. Wszystko powiem Bogu*, *Tęczowa Trybuna 2012* czy *W imię Jakuba S.* W latach 2003-2006 był kierownikiem literackim Teatru Wybrzeże. Wraz z Moniką Strzępką otrzymał Paszport „Polityki" w kategorii Teatr za rok 2010. Spektakl w reżyserii Moniki Strzępki *Był sobie Andrzej Andrzej Andrzej i Andrzej* zdobył Grand Prix międzynarodowego festiwalu teatralnego Boska Komedia. Twórcy mają też na koncie serial telewizyjny poświęcony życiu teatralnemu *Artyści*, emitowany w 2016 r. w Telewizyjnej Dwójce.

Warszawa, noc wyborcza 2019 roku, w trakcie której po ulicach, w studiu telewizyjnym i w pewnym domu na Żoliborzu snują się upiory polskiej polityki czekając w napięciu na wyniki wyborów, które mają zorganizować im życie na najbliższe cztery lata.

Czeka, wraz z Matką Prezesa K., któremu w '89 roku było bardzo przykro, bo „było to oczywiście święto opozycji, a ja stałem niezauważony za plecami innych jak bohater filmów o skrzywdzonych jednostkach. Które się będą mścić. Na ludziach". Czeka Donald – człowiek o śmiesznym imieniu i równie śmiesznym nazwisku, który pomimo to stał się jednym z głównych bohaterów polskiej polityki. Snuje się między nimi Duch Unii Wolności, który wysyłany na Powązki chce dzwonić do Tadeusza. Snują się też inni, zwykli Polacy, jak Powiatowa szukająca zemsty za swoje nieudane życie. Pojawiają się też ci, którzy na znajomości z głównymi aktorami polskiej sceny politycznej zbudowali własne kariery, jak Jastrząb Prezesów czy Partia Clownów – zarejestrowana dla żartu, a wchodząca na poważnie do polityki. Kiedy pierwsze podsumowania wskazują, że wyniki wyborów są korzystne dla Donalda, Jastrząb Prezesów zamierza go podpalić. Nagle jednak wyniki zmieniają się na korzyść K., który zapowiada kolejne lata swojej twardej władzy w zemście za upokorzenia z czasów młodości.

Barbara Klicka

ELEMENTARZ

dramat
role: tekst wieloobsadowy

Barbara Klicka (1981) – poetka, animatorka kultury i dramatopisarka. Laureatka Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius oraz Nagrody Literackiej Gdynia (2016). *Elementarz* miał swoją prapremierę w Teatrze Narodowym 7 grudnia 2017 roku. Spektakl reżyserował Piotr Cieplak.

Strukturę tekstu i kolejne wydarzenia porządkuje układ liter w alfabecie. Ala przychodzi do starego już ojca. Czyści mu lodówkę, układa szpargały, irytuje się stanem mieszkania i rodzica. Ojciec uparcie milczy.

A kiedy wreszcie odpowiada – okazuje się, że używają najbardziej elementarnych komunikatów kulturowych. Wracają do początku, do „Ala ma kota" i „Miauczy kotek: miau!". Od tego punktu rozpoczynają podróż przez życie – retrospektywnie, po kolei opowiadają sobie wyrazy na daną literę – od tych najbardziej podstawowych, miłych i przytulnych, przez agresywne, napastliwe i krzywdzące, których doświadczamy i które poznajemy już jako dorosłe osoby.

W rozmowę przy każdej literze włączają się inne osoby. Najdłużej Ali i Ojcu towarzyszą Marian Falski i jego alter ego – Falski Marian. Najpierw pojawia się Bóg, który ustanawia porządek liter, nie jest to jednak stanowcza, zawsze pewna „Ręka Sprawiedliwości", ale kapryśny, zmieniający zdanie „człowiek". Adam przychodzi po nim i rozprawia o bólu na literę B. Czasem tata znika, wtedy Ala jest sama i mierzy się z każdą z liter w towarzystwie dwóch Falskich. Jest wówczas bardzo uczona, doświadczona, recytuje kolejne słowa na daną literę i objaśnia ich znaczenie.

Czasem potoczystość słów i obrazów przygniata Alę: spotkanie z drwalem, chórem zdrojowym, Felkiem, Celą, Wackiem, Markiem – kolegami z przeszłości. Wtedy Ala staje się Alicją w Krainie Czarów, która wszystko co widzi bierze w nawias, wrzuca do „wewnątrz siebie i się w nim zagłębia". Okazuje się, że te postaci, symbolizujące każdą literę, są jej wspomnieniami, lękami, interpretacjami wydarzeń. Te interpretacje nakładają się na siebie i atakują Alicję. Jedyną osobą, która może ją ochronić lub pomóc przetrzymać ataki słów, jest jej własny ojciec. Ten, który jej te litery pokazał i który nauczył ją czytać.

Tomasz Man

ŚWIAT JEST SKANDALEM

dramat
role: tekst wieloobsadowy

premiera: 25 września 2009, Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego, reż. Tomasz Man

Tomasz Man (1968) – dramatopisarz i reżyser, autor takich dramatów, jak *Katarantka*, *Historia pewnej miłości*, *111*, *Deszcze*, *3x2*, *Dobrze*, *C(r)ash Europe*, *Świat jest skandalem* i *Wszystko się uda*. Laureat licznych nagród, m.in. Nagrody Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego za zbiorową kreację na XXXVII Ogólnopolskim Przeglądzie Teatrów Małych Form „Kontrapunkt" w Szczecinie w 2002 roku za spektakl *Porozmawiajmy o życiu i śmierci* Krzysztofa Bizio, nagrody za scenariusz oryginalny na V Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji „Dwa Teatry" w Sopocie w 2005 roku za tekst słuchowiska *Matka i lampart* oraz zielonogórskiego Leona 2006 za reżyserię spektaklu *Harpagon* na podstawie *Skąpca* Moliera w Lubuskim Teatrze im. Leona Kruczkowskiego w Zielonej Górze.

Hans Bellmer to postać autentyczna, XX-wieczny surrealista urodzony na Śląsku, który życie spędził w europejskich metropoliach: najpierw Berlinie, potem Paryżu. Mimo sprzeciwu apodyktycznego ojca usiłującego zmusić go do pracy w kopalni, Bellmer zdecydował się na karierę artystyczną.

Jego najbardziej znaną pracą jest seria *Lalki* – kukły naturalnej wielkości przedstawiające najczęściej składane i rozkładane w nienaturalny sposób ciała dorastających dziewczynek, które przez lata obsesyjnie fotografował. Jego sztuka budziła kontrowersje i oskarżenia o pedofilię, a po dojściu nazistów do władzy została uznana za zdegenerowaną, co spowodowało wyjazd Bellmera do Paryża.

W tym biograficznym dramacie, Hans Bellmer na łożu śmierci wspomina swoje życie. W majakach sennych pojawiają się najważniejsze dla niego osoby: surowy Ojciec, który nie akceptował jego artystycznych dążeń, wyrozumiała Matka usiłująca go chronić, grupa niemieckich i francuskich surrealistów z Georgem Groszem i Maxem Ernstem na czele, którzy stali się entuzjastami jego sztuki, kolejne żony: zmarła przedwcześnie Margarita i Celine oskarżająca go o molestowanie córek, nastoletnia kuzynka Urszula będąca przedmiotem jego fascynacji i obiektem na zdjęciach, a także partnerka Unica Zürn – chora na schizofrenię rysowniczka i pisarka, która popełniła samobójstwo skacząc z okna apartamentu Bellmera. Z ich wspomnień i opowieści o relacjach z Bellmerem wyłania się obraz człowieka zagubionego i niezrozumianego przez otoczenie, przypisujące mu większą chęć skandalizowania niż było to w rzeczywistości jego zamiarem

Z recenzji: „Man do skonstruowania fabuły wykorzystał logikę snu, z jego achronologią i skłonnością do dygresji. Bohaterowie pojawiają się w przypadkowym porządku, a całością rządzi raczej amplituda emocji aniżeli logika następstwa zdarzeń, chociaż niewątpliwie można z nich ułożyć krótki biogram artysty: konflikt z ojcem, ucieczka do Berlina i wejście w orbitę stołecznej bohemy, dobijający się do drzwi pracowni faszyzm, nieudane życie osobiste i wielki sukces w Paryżu. W międzyczasie pojawi się fascynacja

młodocianą kuzynką, ledwie zaznaczone zafiksowanie na lalce jako obiekcie erotycznym i plastycznym, dojrzewanie do własnej drogi twórczej, która pozwoli wejść na artystyczne salony, choć twórczość dzieje się jakby obok codziennego życia, trochę na jego marginesach. Nie ma w tej przez teatr pisanej biografii zdarzeń niepotrzebnych, sytuacji zmąconych, zwrotnic nie zmieniających toru ruchu, jest akcja i reakcja, przyczyna i skutek, przeszłość ma swoje konsekwencje w przyszłości. Bellmer okazuje się zwykłym, skromnym, cichym i wrażliwym człowiekiem, artystą od urodzenia z odciśniętym na czole piętnem Innego. Nie można go nie lubić ani mu nie współczuć, skoro świat kopie go od kołyski". (Aneta Głowacka *W stronę Bellmera*, „Śląsk" nr 12/2009, http://www.e-teatr.pl/pl/artykuly/85012.html?josso_assertion_id=AB3E267A4E547BA3).

Michał Siegoczyński

BEKSIŃSCY

dramat
role: 3M, 2K

premiera: 25 listopada 2017, Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy, reż. Michał Siegoczyński

Michał Siegoczyński (1972) – reżyser. W legnickim teatrze zrealizował w 2004 roku monodram Jewgienija Griszkowca *Jak zjadłem psa*, a w Kaliszu widowisko-recital Sebastiana Pawlaka *Wieje*. W Teatrze Konsekwentnym w Warszawie wyreżyserował w 2005 *Taśmę* Stephena Belbera. Rok później w Teatrze Wytwórnia powstał słynny, obsypany wieloma nagrodami monodram Remigiusza Grzeli *Uwaga – złe psy!* ze znakomitą kreacją Małgorzaty Rożniatowskiej w roli szalonej żony Jerzego Szaniawskiego. Kolejnym sukcesem okazała się także autorska realizacja sztuki *...syn* w Bałtyckim Teatrze Dramatycznym w Koszalinie. W Teatrze Nowym Praga w Warszawie na podstawie dramatu *lling and Kjell* Bjarne Axela Hellsteniusa wyreżyserował przedstawienie *Elling*. Laureat wielu nagród, m.in. Głównej Nagrody za reżyserię za spektakl *2084* w Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej organizowanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w roku 2008. (za www.teatrstudio.pl)

Zainspirowany głośną książką Magdaleny Grzebałkowskiej dramat portretujący ekscentryczną rodzinę Beksińskich. Ojciec – Zdzisław – to uznany malarz obrazów przywołujących często motywy śmierci, przez wielu krytyków uznawanych za kicz, ale jednocześnie uwielbianych przez miłośników jego twórczości.

On sam obsesyjnie nagrywa codzienność swojej rodziny. Jego syn Tomek to osoba ciesząca się uznaniem ze strony innych. Znakomity tłumacz list dialogów do filmów, zwłaszcza Monty Pythona i serii z Jamesem Bondem, uznany dziennikarz radiowej Trójki prowadzący swoje audycje jako rodzaj misterium, ma jednocześnie ogromne problemy w życiu osobistym. Do wymyślonego przez niego ideału Nadkobiety nie pasują kolejne dziewczyny – zbyt trywialne, zajmujące się tak banalnymi sprawami jak kosmetyki i spędzające zbyt dużo czasu w łazience, w której zostawiają bałagan. Niedostosowaniem Tomka martwi się ogromnie matka Zosia – opiekuńczy duch domu zdominowanego przez dwie tak silne osobowości. Bez słowa skargi opiekuje się zarówno mężczyznami, jak i dwiema schorowanymi kobietami – matką swoją i Zdzisława, zmuszonymi do spędzenia reszty życia w jednym pokoju, choć nie darzącymi się sympatią. Wewnętrzne konflikty rodziny dodatkowo nakręca samozwańczy marchand Beksińskiego – Piotr Dmochowski, który chce sprzedawać jego obrazy we Francji. Jego pewność siebie drażni zarówno Tomka, jak Zosię. Pogrążający się coraz silniej w depresji Tomek podejmuje kolejne, nieudane próby samobójcze. Tymczasem umierają obie babcie, a u Zosi zostaje wykryty tętniak. Mimo choroby nadal dba o swoich mężczyzn. Choć spotyka się z ich ogromną niechęcią, przygotowuje Wigilię. Po jej śmierci Zdzisław i Tomek nie bardzo potrafią już ze sobą rozmawiać, choć są skazani na swoją obecność. W serii onirycznych scen powraca przeszłość: ślub Zdzisława i Zosi, wspólna rodzinna wycieczka, wreszcie wymarzony sukces na Zachodzie, który pokochał obrazy Beksińskiego. Tomkowi wkrótce po śmierci matki udaje się kolejna próba samobójcza. Ostatniemu z rodu Beksińskich pozostaje ogromna sława i jednocześnie ogromna samotność, które przerywa jego zabójstwo.

Torben Betts

NIEZWYCIĘŻONY

przekład z języka angielskiego
Małgorzata Semil

dramat / role: 2K, 2M

premiera: 2 grudnia 2017, Teatr 6. Piętro, reż. E. Korin

Torben Betts (1968) – brytyjski dramatopisarz. Wielokrotnie nominowany do wielu prestiżowych nagród. *Niezwyciężony*, którego prapremiera miała miejsce w 2014 roku w Londynie, zagrany była następnie w USA, Argentynie, Czechach. W Polsce, wystawił ją Teatr 6. Piętro, w grudniu 2017 roku, w reżyserii Eugeniusza Korina.

Małgorzata Semil – absolwentka wydziału anglistyki na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1966 roku pracuje w miesięczniku „Dialog", w latach 1995-2005 kierownik literacki w warszawskim Teatrze Powszechnym. Ma w dorobku przekłady ponad 100 sztuk pisarzy angielskich, amerykańskich, australijskich, irlandzkich, kanadyjskich, nowozelandzkich i afrykańskich. Jest przewodniczącą Sekcji Autorów Dzieł Dramatycznych ZAiKS-u.

Emily i Olivier są przedstawicielami londyńskiej klasy średniej. On był urzędnikiem w rządowych instytucjach i został zredukowany. Ona jest działaczką społeczną i artystką. Mieszkają razem z jej matką, która wymaga opieki.

Emily jest nadwrażliwa, wciąż prosi Oliviera, by sprawdzał, czy z ich dziećmi jest wszystko w porządku i choć nie lubi swojej matki, nie przestaje się nią zajmować. Osłabienie uwagi doprowadziło w przeszłości do śmierci ich dziecka. Redukcja zatrudnienia w pracy Oliviera zmusza rodzinę do wyprowadzki z Londynu (bez matki) i zamieszkania na przedmieściach, gdzie próbują nawiązać kontakt z sąsiadami. Alan i Dawn, rodzice dwóch córek, są mniej więcej w tym samym wieku co Emily i Olivier. Dawn jest wyzywającą ex-pięknością, bezpośrednią w sądach, z dość prostym spojrzeniem na rzeczywistość. Alan uwielbia futbol i swojego kota. Emily świadoma mechanizmów używanych przez wielkie korporacje do niszczenia lokalnego handlu, nie może znaleźć porozumienia z entuzjastką sieci Tesco. Olivier jest bardziej wyrozumiały, ale ani nie napije się z Alanem piwa, ani nie pogada o piłce nożnej, bo woli krykieta. Emily i Olivier coraz gorzej czują się na przedmieściach, nie mogą też porozumieć się ze sobą. Awantura wybucha, kiedy pewnego dnia mężczyzna wyznaje, że zapisał się do Partii Pracy. Uruchamia to lawinę dawno skrywanych żalów i pretensji. Konflikt kończy wyznanie Oliviera, że przypadkowo zabił kota sąsiadów. Wie, że Emily nienawidziła tego zwierzęcia, bo niszczył jej ogródek i straszył świnki morskie. To oświadczenie na nowo łączy parę, bo trzeba zdecydować, czy przyznać się do winy. Ostatecznie Emily przekonuje Oliviera, że należy o wszystkim powiedzieć Alanowi. Kiedy Olivier zbiera się do tego, w drzwiach ich domu staje Alan. Nawiązuje się dialog, w którym jednocześnie omawiane jest zabójstwo kota i zdrada Dawn z Olivierem, o której chwilę wcześniej dowiedział się Alan. Zabawna konfrontacja, w której Emily nie wie, o czym tak naprawdę mowa, ale usiłuje grać pierwsze skrzypce i być pocieszycielką, doprowadza do ogólnego rozgrzeszenia i przebaczenia. W końcu okazuje się, że Olivier i Emily otrzymują spadek i mogą powrócić do Londynu. Tekst dramatu jest spektakularnie powiązaną siecią dialogów, które metodą szkatułkową odkrywają kolejne konteksty życia głównych bohaterów.

Konrad Szołajski

WISŁOCKA, CZYLI „SZTUKA KOCHANIA”

na podstawie powieści *Wisłocka, czyli jak to ze „Sztuką kochania” było*,
scenariusz słuchowiska
role: 4M, 3K

Konrad Szołajski (1958) – reżyser i scenarzysta filmowy, napisał pracę doktorską o metodach pracy z bohaterami filmów dokumentalnych na podstawie m.in. filmu *Sztuka kochania wg Wisłockiej*. Napisał powieść *Wisłocka, czyli jak to ze „Sztuką kochania” było*, na podstawie której zrealizował słuchowisko (prem. 11 czerwca 2017).

Rafał Dominiak, funkcjonariusz służby bezpieczeństwa, prowadzi dochodzenie w sprawie Michaliny Wisłockiej, które ma na celu niedopuszczenie do publikacji szokującej książki *Sztuka kochania*.

W tym celu spotyka się z osobami, które Wisłocka spotkała w swoim życiu i każdą z nich odpowiednio szantażując zmusza do zeznań.

Wanda – przyjaciółka z młodości, matka przybranego dziecka Wisłockiej opowiada o „trójkącie” uczuciowym, w którym żyła z Wisłocką i jej mężem. Mąż opowiada o okolicznościach rozpadu ich związku. Kochanek, szef ośrodka wypoczynkowego, wspomina, w jaki sposób odkrywał przed autorką erotyczne relacje i metody współżycia. Wszystkie te opowieści pokazują Michalinę Wisłocką jako kobietę, która miała odwagę odkrywać swoją kobiecość i o nią zawalczyć. Taki obraz wyłania się także z sekretnego dziennika, jaki prowadzi, a który Rafał zdobył w czasie rewizji mieszkania.

Pracę oficera operacyjnego utrudnia Rafałowi Dominiakowi sytuacja rodzinna. Zmęczenie, stres powodują, że relacje z żoną rozluźniają się. Bożena, w kłótniach, tłucze kolejne serwisy, a ich życie erotyczne praktycznie nie istnieje. Pewnego dnia Rafał i żona idą do lekarza. Zamiast do ginekologa, o którym mówiła Bożena, trafiają do gabinetu Michaliny Wisłockiej. Ta udziela im porady seksuologa. *Sztuka kochania* pomogła Rafałowi uratować małżeństwo, wprowadzić do niego harmonię. Rok po wizycie w gabinecie Wisłockiej, Dominiak został ojcem bliźniaków.

Jako funkcjonariusz SB, Rafał miał obowiązek sporządzenia raportu z przeprowadzonego śledztwa. Dla pułkownika, jego przełożonego, dokument ten miał być przepustką do generalskiego awansu. Jednak po przeprowadzonych rozmowach, lekturze książki i osobistych doświadczeniach, Rafał zdecydował, że nie zaszkodzi książce *Sztuka kochania*. W raporcie napisał, że pozycja ta nie zagraża spójności systemu socjalistycznego w Polsce, a wszelkie dowody, które można było zinterpretować inaczej – zniszczył. Książka wyszła drukiem niedługo później i uchroniła przed rozpadem wiele polskich małżeństw.

Elżbieta Gorzka-Kmieć

URODZINY CZERWONEGO KAPTURKA

bajka
role: 2M, 2K

Elżbieta Gorzka-Kmieć – nauczycielka w szkole w Szczawinie, niedaleko Łodzi, gdzie wraz z uczniami założyła Teatrzyk „Śmiechotek". Autorka tekstów teatralnych dla dzieci, pisanych na potrzeby pracy Teatrzyku, będących uwspółcześnionymi wersjami klasycznych bajek lub historiami o dzieciach odkrywających najważniejsze w życiu wartości: dobro, zło, przyjaźń i miłość.

Wędrujący przez las Czerwony Kapturek spotyka Wilka. Dziewczynka okazuje się jednak mało klasyczną bohaterką znanej bajki. Nie tylko nie nosi czerwonej czapeczki, ale też wdaje się w dyskusje z Wilkiem, który domaga się, aby zachowywała się zgodnie z kanoniczną wersją opowieści o naiwnej dziewczynce.

Ten Czerwony Kapturek to jednak trudny przypadek: współcześnie, bezstresowo wychowana dziewczynka, która nie boi się wyrazić swojego zdania na każdy temat. Nawet kiedy Wilk zmusza ją wreszcie do założenia czerwonej czapeczki i wypowiedzenie jej kwestii, nic nie idzie tak, jak powinno. Zirytowany Wilk biegnie do chatki Babci, która okazuje się pusta. Mimo to Wilk stara się dalej realizować znany scenariusz, przebierając się za Babcię. Kiedy jednak w chatce zjawia się Czerwony Kapturek, dziewczynka znów odmawia wejścia w swoją rolę i proponuje Wilkowi zamianę: teraz to ona będzie złym Wilkiem, a Wilk Czerwonym Kapturkiem. Pojawiająca się w chatce Babcia nie jest zadowolona. Okazuje się bowiem, że Wilk jest wynajętym przez nią artystą, który miał wziąć udział w prezencie urodzinowym dla dziewczynki: odegraniu bajki o Czerwonym Kapturku. Obrażony Wilk schodzi ze sceny, a pojawia się na niej Leśniczy – też szybko zdezorientowany krzykami dziewczynki, która chciałaby użyć jego strzelby. Bezstresowe wychowanie nie nadaje się do realizacji klasycznej wersji bajki z naiwną dziewczynką.

SPIS UTWORÓW SCENICZNYCH ZAREJESTROWANYCH W ZAiKS-ie

styczeń – marzec 2018

dramat polski

Szymon Jachimek ***Bez przesady***, dramat, role: 2M, 2K

Henryk Gala ***Manebo***, dramat, role: 4M, 3K

Dariusz Czajkowski ***Zorro***, dramat, role: tekst wieloobsadowy

Mikołaj Lizut ***Czekam na telefon***, dramat, role: 1K i głosy z offu

Adam Lenard ***Dziadowska historia***, dramat, role: 1M, 1K

Justyna Lipko-Konieczna, Justyna Sobczyk ***Indianie***, scenariusz dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Justyna Lipko-Konieczna, Jakub Skrzywanek, Justyna Sobczyk ***Superspektakl***, dramat dla dzieci, role: 5M, 3K

Marta Guśniowska ***Wielka wygrana***, komedia, role: tekst wieloobsadowy

Tomasz Ogonowski ***Wirus Świrus i cała reszta***, dramat dla dzieci, role: 3M, 4K

Artur Pastuszka ***Ambaras z Mikołajem***, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Tomasz Man ***Aya, czyli miłość***, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Kamil Banasiak ***Bal na wulkanie***, dramat, role: 6M, 2K

Marta Guśniowska ***Baśń o dzielnym Radomirze***, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Szymon Majewski, Marcin Sońta, Łukasz Sychowicz ***Chamlet – monolog parodysty***, monodram, role: 1M

Waldemar Śmigasiewicz ***Così è la vita***, komedia, role: 1M, 6K

Tomasz Man ***Faust***, dramat, role: tekst wieloobsadowy

Marta Guśniowska ***Jasiek i... straszliwa psa-chcica***, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Marta Guśniowska ***Karmelek***, dramat dla dzieci, role: 3 osoby

---

Marta Guśniowska ***Mała mysz i słoń do pary***, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

---

Marta Guśniowska ***Masza i niedźwiedź***, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

---

Henryk Gała ***Ostatni dom***, dramat, role: 1M, 1K

Tomasz Man ***Sex machine***, dramat, role: 2M, 2K, plus kobiety

---

Amanita Muskaria ***Tożsamość Wila***, komedia, role: 4M, 4K

Tomasz Man ***Zostań moim przyjacielem***, dramat dla dzieci, role: 3M, 3K

Eugeniusz Orłow ***Bawidamek***, farsa, role: 2M, 5K

Zuzanna Bojda ***Ciało bambina***, dramat, role: tekst wieloobsadowy

---

Paweł Demirski ***Ciemności***, dramat, role: 3M, 3K

Eugeniusz Orłow ***Dziewczynki z Pigalaka***, dramat, role: 6M, 6K

Paweł Huelle ***Kolibra lot ostatni***, dramat, role: tekst wieloobsadowy

---

Paweł Huelle ***Kursk***, dramat, role: tekst wieloobsadowy

Ewa Grabowska ***Legenda o świętej Eufemii***, dramat dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

---

Paweł Huelle ***Żółta łódź podwodna***, dramat, role: 6M, 4K

dramat obcy — przekład

Ilja Ilf, Jewgienij Pietrow ***Dwanaście krzeseł***, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, opracowanie Nikołaj Kolada, komedia, role: tekst wieloobsadowy

---

Florian Zeller ***Nim odleci***, przekład z języka francuskiego Bogusława Frosztęga, dramat, role: 2M, 4K

Polina Żerebcowa ***Pamiętniki czeczeńskie. Pamiętnik Poliny Żerebcowej***, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, monodram, role: 1K

Michel de Ghelderode ***Pasja, misterium męki naszego pana Jezusa Chrystusa***, przekład z języka francuskiego Zbigniew Stolarek, misterium, role: tekst wieloobsadowy

---

Anton Czechow ***Wujaszek Wania. Sceny z życia wiejskiego***, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, komedia, role: 5M, 4K

Falstaff wg tekstów Williama Shakespeare'a, przekład z języka angielskiego Piotr Kamiński, tragedia, role: tekst wieloobsadowy

---

William Shakespeare ***Henryk IV***, część I i II, przekład z języka angielskiego Piotr Kamiński, kronika, role: tekst wieloobsadowy

---

William Shakespeare ***Henryk V***, przekład z języka angielskiego Piotr Kamiński, kronika, role: tekst wieloobsadowy

Lia Witali ***Addio del passato***, przekład z języka nowogreckiego Ewa Szyler, dramat, role: 3K

Chrisa Spilioti ***Kto odkrył Amerykę?***, przekład z języka nowogreckiego Ewa Szyler, dramat, role: 2K

Igor Bojovic ***Brzydkie kaczątko***, przekład z języka serbsko-chorwackiego, Jarosław Antoniuk, dramat dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

---

William Shakespeare ***Burza***, przekład z języka angielskiego Anna Cetera, Piotr Kamiński, dramat, role: tekst wieloobsadowy

---

William Shakespeare ***Makbet***, przekład z języka angielskiego Anna Cetera, Piotr Kamiński, tragedia, role: tekst wieloobsadowy

---

William Shakespeare ***Ryszard II***, przekład z języka angielskiego Anna Cetera, Piotr Kamiński, tragedia, role: tekst wieloobsadowy

---

William Shakespeare ***Wieczór trzech króli***, przekład z języka angielskiego Anna Cetera, Piotr Kamiński, komedia, role: tekst wieloobsadowy

Irina Waśkowska ***Wizyta***, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, monodram, role: 1K

Wasilij Sigariew ***Wykrywacz kłamstw***, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, komedia, role: 2M, 1K

Jurij Kławdijew ***Cekaemista***, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, monodram, role: 1M

adaptacja

Andrzej Bart-Sołtysiak ***Fabryka muchołapek***, adaptacja Andrzej Bart-Sołtysiak, dramat, role: tekst wieloobsadowy

---

Ryszard Kapuściński ***Cesarz***, adaptacja Tomasz Man, dramat, role: 6M, 4K

Janosch ***Ach, jak cudowna jest Panama***, przekład z języka niemieckiego Emilia Bielicka, adaptacja Ireneusz Maciejewski, bajka dla dzieci, role: 4M, 3K

Günter Grass ***Idąc rakiem***, przekład z języka niemieckiego Sławomir Błaut, adaptacja Paweł Huelle, dramat, role: 9M, 4K

Sceny z życia, czyli front wyzwolenia mężczyzn na podstawie tekstów Ephraima Kishona, Kornela Makuszyńskiego i Janusza Osęki, adaptacja Grzegorz Reszka, scenariusz, role: tekst wieloobsadowy

słuchowisko

Adam Lenard ***Tatulek. Jak tatulek do polityki wstępował***, scenariusz słuchowiska, role: 2M, 2K

Marta Guśniowska ***Brak sensu, Aniołek, Żyrafa i Stołek***, scenariusz słuchowiska dla dzieci, role: tekst wielopostacowy

---

Edward Stachura ***Cała jaskrawość***, opracowanie Waldemar Modestowicz, scenariusz słuchowiska, role: 5M, 3K

Tomasz Man ***Cięcie***, scenariusz słuchowiska, role: 2M, 3K

Jarosław Jakubowski ***Głową w dół***, adaptacja Waldemar Modestowicz, scenariusz słuchowiska, role: 2M, 3K

Tomasz Man ***Historia pewnej miłości***, scenariusz słuchowiska, role: 1M, 1K

Tomasz Man ***Idę, tylko zimno mi w stopy***, scenariusz słuchowiska, role: 8M, 2K

Dariusz Błaszczyk, Antoni Winch ***Ordonka***, scenariusz słuchowiska, role: tekst wieloobsadowy

Gerald Aubert ***Podróż***, przekład z języka francuskiego Barbara Grzegorzewska, adaptacja Piotr Mikucki, scenariusz słuchowiska, role: 3M

Romeo i Julia. Historia miłosna według Williama Shakespeare'a, przekład z języka angielskiego Stanisław Barańczak, adaptacja Waldemar Modestowicz, scenariusz słuchowiska, role: 5M, 2K

Tyś jest jak dzień wiosenny wg Juliana Tuwima, Kazimierza Wierzyńskiego, Antoniego Słonimskiego i Jana Lechonia, opracowanie Janusz Kukuła, scenariusz słuchowiska, role: 3M, 3K

bajka

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Apetyt na frytki***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat ***Co przestraszyło Strachowyja***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Elżbieta Gorzka-Kmieć ***Dobry uczynek skrzatów***, bajka, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Domisiowe rozśmieszanki***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Grzecznisie***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Jak Strachowyj stał się Miłowyjem***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Elżbieta Gorzka-Kmieć ***Królewna Śnieżka i pięciu krasnoludków***, bajka, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Latający dywan***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Lekarz drzew***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Niech będzie zgoda***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Niedobra rada***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Niezwykłe zabawki***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Elżbieta Gorzka-Kmieć ***Piraci***, bajka, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Pomocna myszka***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Pyszałek-Strachowyj***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Ptasia misja***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Strachorobot Strachowyja***, scenariusz dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Strachowyj-pirat***, scenariusz dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Świąteczny czas***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Anna Bernat, Michał Ciechan ***Tajemnica pani Róży***, scenariusz bajki dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Elżbieta Gorzka-Kmieć ***Wróbelek***, bajka, role: tekst wieloobsadowy

libretto

Tango, libretto operowe wg dramatu Sławomira Mrożka – Michał Dobrzyński, opera, role: 4M, 3K i chór

Jean-Baptiste Lully ***Armida***, libretto Philippe Quinault, przekład z języka francuskiego i opracowanie napisów na tablicę świetlną Dorota Sawka, libretto operowe, role: tekst wieloobsadowy

Georg Friedrich Haendel ***Arminio***, libretto Antonio Salvi, przekład z języka włoskiego i opracowanie napisów na tablicę świetlną Dorota Sawka, libretto operowe, role: tekst wieloobsadowy

Jean-Philippe Rameau ***Dardanus***, libretto Charles-Antoine Leclerc de La Bruère, przekład z języka francuskiego i opracowanie napisów na tablicę świetlną Dorota Sawka, libretto operowe, role: tekst wieloobsadowy

Georg Friedrich Haendel ***Debora***, libretto Samuel Humphreys, przekład z języka angielskiego i opracowanie napisów na tablicę świetlną Dorota Sawka, libretto operowe, role: tekst wieloobsadowy

Nicola Porpora ***Germanik w Germanii***, libretto Nicolo Coluzzi, przekład z języka włoskiego i opracowanie napisów na tablicę świetlną Dorota Sawka, libretto operowe, role: tekst wieloobsadowy

Eugeniusz Orłow ***Grajek z dworca centralnego***, libretto, role: tekst wieloobsadowy

Piotr Wróbel ***Król Midas w rękach bogów***, libretto Malina Sarnowska, opera komiczna, role: tekst wieloobsadowy

Vincenzo Bellini ***Norma***, libretto Felice Romani, opracowanie napisów na tablicę świetlną Dorota Sawka, opera, role: tekst wieloobsadowy

Charles Gounod ***Romeo i Julia***, libretto Jules Barbier, Michel Carre, opracowanie napisów na tablicę świetlną Dorota Sawka, role: tekst wieloobsadowy

Tomasz Krezymon ***Jazda na zamek. Musical krzyżacki***, libretto Szymon Jakimek, musical, role: 7M, 5K

Tadeusz Wielecki ***O Szewczyku i fałszywym królu***, libretto Tadeusz Wierzbicki, opera dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Eugeniusz Orłow ***Wesołe kumoszki. Traktat o plotce***, libretto, role: tekst wieloobsadowy

inne

Jacek Kaczmarski ***Tunel***, scenariusz widowiska muzycznego, role: 2M, 1K

Żołnierze niezłomni (Wyklęci przez komunistów żołnierze niezłomni), scenariusz widowiska telewizyjnego Krzysztof Gureczny, Bartosz Kubera, role: 4M, 1K

Agnieszka Osiecka ***A miał być cud***, opracowanie Halina Rowicka, scenariusz widowiska, role: 1M, 1K

Córeczki Justyna Lipko-Konieczna, scenariusz, role: tekst wieloobsadowy

Wiedźmy wg Williama Shakespeare'a, przekład z języka angielskiego Stanisław Barańczak, opracowanie Krzysztof Jasiński, dramat, role: tekst wieloobsadowy

William Shakespeare ***Makbet***, przekład z języka angielskiego Stanisław Barańczak, Stanisław Koźmian, Józef Paszkowski, Juliusz Słowacki, Leon Urlich, opracowanie Agata Duda-Gracz, tragedia, role: tekst wieloobsadowy

Tomasz Man ***Brygada Misiek***, bajka rockowa, role: tekst wielopostaciowy

Eugeniusz Orłow ***Ferajna***, śpiewogra, role: 4M, 3K

Eurypides ***Medea***, przekład z języka greckiego Jerzy Łanowski, opracowanie Tomasz Man, dramat, role: tekst wieloobsadowy

w „Dialogu" ukazały się:

nr 1/2018

Paweł Demirski ***K.***, dramat, role: tekst wieloobsadowy

nr 3/2018

Irina Waśkowska ***Wizyta***, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, monodram, role: 1K

WYDARZENIA

styczeń – marzec 2018

SPOTKANIE WOKÓŁ KSIĄŻKI LUPY/MACIEJEWSKIEGO W ŁODZI

Koniec świata wartości – encyklopedia Krystiana Lupy – na którą składają się m.in. rozmowy Łukasza Maciejewskiego z Lupą, wywiady, a także materiały przygotowane do przedstawień teatralnych oraz teksty prywatne, ukazała się nakładem Wydawnictwa Szkoły Filmowej w Łodzi. 9 stycznia, w siedzibie Szkoły Filmowej w Łodzi, o książce opowiadali jej bohaterowie i współautorzy – Krystian Lupa i Łukasz Maciejewski. Obok autorów w spotkaniu wziął udział również Piotr Skiba, ikona teatru Krystiana Lupy, bohater jednego z esejów *Końca świata wartości*. Rozmowę poprowadził krytyk teatralny Jacek Cieślak. Podczas spotkania promocyjnego pokazana została również etiuda *Czkawka* w reżyserii Haakona Sandoya, eksperymentalny film z 1970 roku z Krystianem Lupą w jednej z głównych ról.
http://www.filmschool.lodz.pl/news/1280,o-koncu-swiata-wartosci-lupa-maciejewski.html

„SZAJBA" W GNIEŹNIE

13 stycznia w Teatrze im. A. Fredry w Gnieźnie odbyła się premiera *Szajby* Małgorzaty Sikorskiej-Miszczuk w reżyserii Marcina Libera. Jest to nowa wersja powstałej w 2006 r. sztuki. Tekst prezentuje historię dożywotniego premiera Polski, Mistera Ble i jego zabójczej miłości do Polski, tworzenia nowej polityki historycznej, wreszcie walki z terrorystami z Kujaw, chcącymi zetrzeć Polskę z mapy. *Szajba*, utrzymana w konwencji surrealistycznej tragikomedii, jest kompilacją dowcipnych, nonsensownych anegdot, narodowych stereotypów i aluzji do medialnych postaci. Tekst, napisany niezwykle żywym, wyszukanym językiem zaskakuje ilością zręcznych zabaw z brutalną rzeczywistością i współczesną nowomową. A groteskowa retoryka spektaklu pozwala rozliczyć się z polską historią i podziałami między Polakami.
https://www.bilety24.pl/teatr/szajba--37210?id=179801

ZAMKNIĘCIE NABORU DO GDYŃSKIEJ NAGRODY DRAMATURGICZNEJ

11 stycznia Teatr Miejski im. Witolda Gombrowicza w Gdyni poinformował, że 258 sztuk zostało zakwalifikowanych do udziału w 11. edycji konkursu o Gdyńską Nagrodę Dramaturgiczną. Wśród nadesłanych tekstów znajdują się utwory uznanych przez teatr twórców, takich jak Małgorzata Sikorska-Miszczuk, Maria Wojtyszko, Jarosław Jakubowski, Mateusz Pakuła czy Tomasz Śpiewak oraz, oczywiście, debiutantów. Do połowy lutego trzyosobowa Komisja Artystyczna w składzie: Anna Zalewska-Uberman, Mirosław Baran i Wojciech Owczarski, wyłoni spośród nadesłanych sztuk 40 tytułów, które przejdą do półfinału. Ogłoszenie wyników pierwszego etapu nastąpi po 15 lutego 2018. Następnie Kapituła GND w składzie: Justyna Jaworska, Ewa Guderian-Czaplińska, Jacek Kopciński, Grzegorz Niziołek, Jerzy Stuhr wybierze maksymalnie pięć tytułów, nominowanych do finału. Nazwiska finalistów poznamy pod koniec marca. Rozstrzygnięcie konkursu przez wyłonienie laureata 11. Gdyńskiej Nagrody Dramaturgicznej

nastąpi 20 maja 2018 roku, podczas 13. Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych R@Port. Do rąk zwycięzcy trafi statuetka oraz 50 tys. złotych. Przyznana zostanie również Alternatywna Nagroda Dramaturgiczna. W dniach 14-18 maja 2018 roku odbędą się czytania/pokazy warsztatowe sztuk nominowanych do finału konkursu.
http://www.gnd.art.pl/aktualnosci/

PREMIERA NOWEGO TEKSTU PAWŁA DEMIRSKIEGO

Nawiązujący do opowiadania Josepha Conrada *Jądro ciemności* spektakl *Ciemności* (premiera 13 stycznia 2018), z tekstem Pawła Demirskiego w reżyserii Moniki Strzępki, jest wspólną produkcją Teatru im. S. Żeromskiego w Kielcach i warszawskiego Teatru IMKA. Nowela Conrada opowiada o spotkaniu z Kurtzem – handlarzem w jednej z placówek w Kongo, który wykorzystał swoją pozycję i stworzył w odległej wiosce w dżungli quasi-państwo, gdzie okrutnie wyzyskiwał ludzi dla własnych korzyści. Na motywach *Jądra ciemności* kultowy antywojenny film *Czas Apokalipsy* nakręcił Francis Ford Coppola. Jak powiedział dziennikarzom Demirski, jego tekst nie jest przeniesieniem opowiadania wprost na scenę. W przedstawieniu są dwa plany – XIX-wieczny i współczesny. – W pewnym sensie bohaterem przedstawienia jest „napięcie" między XIX wiekiem, a współczesnością – wyjaśnił Demirski.
http://teatrzeromskiego.pl/spektakle

ROZDANIE NAGRÓD „POLITYKI"

16 stycznia po raz 25. wręczono kolejne Paszporty „Polityki". W kategorii teatralnej Paszport Polityki 2017 otrzymał nominowany do nagrody po raz czwarty Michał Borczuch za spektakl *Wszystko o mojej matce* (Nowa Łaźnia w Krakowie, tekst Tomasz Śpiewak), który jest „poruszającym przedstawieniem z pytaniami o życie, relacje, pamięć i rolę sztuki". Organizatorzy konkursu docenili także Borczucha za „teatr oryginalny i poruszający. Pełen empatii, a jednocześnie uważnie i nie bez ironii analizujący tworzenie się i działanie naszego ego, mechanizmy pracy pamięci oraz rolę sztuki w życiu". Paszporty „Polityki" przyznawane są młodym twórcom, którzy w szczególny i niestandardowy sposób przyczyniają się do krzewienia kultury polskiej w kraju i na świecie. Nagrody wręczane są od 1993 r. w kategoriach: film, teatr, sztuki wizualne, muzyka poważna, muzyka popularna oraz, od 2016 r., kultura cyfrowa. Stowarzyszenie Autorów ZAiKS było jednym z głównych partnerów wydarzenia.
http://www.e-teatr.pl/pl/artykuly/253707,druk.html

MIKOŁAJ GRABOWSKI W TEATRZE POLSKIM W WARSZAWIE

29 stycznia odbyła się premiera spektaklu *Miny polskie* w reżyserii Mikołaja Grabowskiego. Przedstawienie jest próbą rozpoznania i opisania schematów, które organizują nasze życie narodowe, od wieków tkwiące w pętach obyczaju i konwenansu Gesty, miny, pozy – gęby, które przyprawiamy innym lub za którymi sami się chowamy. Scenariusz powstał na podstawie *Mimiki* Wojciecha Bogusławskiego, *Opisu obyczajów za panowania Augusta III* Jędrzeja Kitowicza, *Wyzwolenia* Stanisława Wyspiańskiego,

Ferdydurke, *Operetki*, *Ślubu* i *Dzienników* Witolda Gombrowicza.
http://www.teatrpolski.waw.pl/pl/spektakle/spektakle-_w_repertuarze/?id_act=700

PREMIERA „TLENU" W GDYNI

Tlen Iwana Wyrypajewa, jednego z najważniejszych współczesnych dramatopisarzy, miał swoją premierę 2 lutego w Teatrze Muzycznym w Gdyni. Spektakl wyreżyserował Rudolf Zioło, artysta kojarzony głównie z teatrem dramatycznym. Reżyserował między innymi dla Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej, Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie oraz Teatru Powszechnego im. Zygmunta Hübnera w Warszawie. Od 2003 jest związany z zespołem artystycznym Teatru Wybrzeże w Gdańsku. Tekst Iwana Wyrypajewa, w przekładzie Agnieszki Lubomiry Piotrowskiej, to jedno z najważniejszych dzieł rosyjskiego dramaturga. Popularności *Tlenu* zawdzięcza Wyrypajew tytuł „współczesnego Czechowa". W „rapersko-klubowej" wersji tekstu Zioło pokazał obraz wstrząsanego konfliktami świata i portret dojrzewającego w nim młodego pokolenia. „Tytułowy, metaforyczny tlen zdaje się być biologicznym i duchowym warunkiem egzystencji. Jest głodem wolności, miłości, narkotykiem, pragnieniem pełni i istoty życia. Bywa, że w walce o swobodę oddychania przekraczane są granice bluźnierstwa, moralności, prawa" – mówią twórcy spektaklu.
http://muzyczny.org/pl/spektakle/70-tlen.html

„PRAWDA" ZELLERA W PŁOCKU

10 lutego Teatr Dramatyczny w Płocku wystawił *Prawdę* w przekładzie Barbary Grzegorzewskiej – komedię obyczajową współczesnego francuskiego pisarza i dramatopisarza Floriana Zellera. Reżyserem przedstawienia jest Jerzy Bończak, a twórcą opracowania muzycznego Hirek Wrona. Historii czwórki przyjaciół – dwóch par, ich zdradom i kłamstwom, towarzyszyła ekspozycja #LOVEME, czyli wystawa miłosnych pocztówek z pierwszej połowy XX wieku ze zbiorów kolekcjonera Mariana Sołobodowskiego. „Sztuka jest o tym, czego każdy właściwie człowiek doświadczył, a jeżeli nie doświadczył, to na 99,9 procent doświadczy, ponieważ takie jest życie" – mówił przed premierą reżyser.
http://www.teatrplock.pl/pl/spektakle/prawda

II EDYCJA FESTIWALU TEATROTEKA FEST

W drugiej edycji festiwalu TEATROTEKA FEST, organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Wytwórnię Filmów Dokumentalnych i Fabularnych, Akademię Teatralną im. Aleksandra Zelwerowicza oraz Stowarzyszenie Autorów ZAiKS i współorganizowanego przez Stowarzyszenie Filmowców Polskich, wzięło udział 10 premierowych ekranizacji spektakli zrealizowanych w 2017 roku w ramach projektu Teatroteka WFDiF. Siedmioosobowe jury w składzie: Małgorzata Semil (przewodnicząca), Danuta Stenka, Roman Gutek, Michał Walkiewicz, Kalina Zalewska, Małgorzata Sikorska-Miszczuk i Wawrzyniec Kostrzewski, zdecydowało o przyznaniu Grand Prix dla najlepszego spektaklu *Sprawie Rity G.* – „za brawurę realizacyjną i konsekwencję w wyborze wyrazistych

narzędzi współtworzących widowisko". Nagroda w wysokości 15 tys. zł – podzielona w równych proporcjach – trafiła do reżyserki spektaklu Darii Kopiec, autora zdjęć Piotra Chodury, twórczyni muzyki Joanny Halszki Sokołowskiej, odpowiedzialnej za kostiumy Patrycji Fitzet i montażystki Moniki Sirojc. W tym spektaklu doceniono także kobiece kreacje aktorskie: Monika Buchowiec została nagrodzona za pierwszoplanową rolę kobiecą, a ufundowana przez rektora Akademii Teatralnej nagroda dla studenta lub absolwenta tej uczelni powędrowała do Martyny Byczkowskiej. Najwięcej nagród – aż sześć – trafiło do twórców spektaklu *Porwać się na życie*. Sztuka Roberta Urbańskiego została uznana za najlepszy tekst dramatyczny, a Michał Szcześniak otrzymał nagrodę za reżyserię. Ta „inteligentna i błyskotliwa komedia liryczna" – jak uzasadniało jury – zdobyła główną nagrodę (w wysokości 3 tys. zł) przyznawaną przez ponad dwudziestoosobowe grono dziennikarzy i krytyków zajmujących się zawodowo tematyką teatralną i filmową.
W spektaklu doceniono także muzykę skomponowaną przez Agatę Kurzyk oraz scenografię autorstwa Anny Wunderlich (która otrzymała tę nagrodę także za scenografię do *Sprawy Rity G.*). Nagroda za pierwszoplanową kreację męską – „za subtelny i wzruszający portret marzyciela-porywacza" – powędrowała do Andrzeja Mastalerza, odtwórcy roli Tadka w *Porwać się na życie*. W kolejnych kategoriach indywidualnych nagród aktorskich zwyciężyli: Anna Januszewska (drugoplanowa rola kobieca) za rolę w spektaklu *Cicha noc* autorstwa Amanity Muskarii w reżyserii Pawła Paszty, i Mirosław Baka (drugoplanowa rola męska) za rolę w *Dziecku* Ingi Iwasiów w reżyserii Barbary Białowąs. W kategorii „najlepsze zdjęcia" wyróżniony został Jakub Burakiewicz za spektakl *Cicha noc*. Nagroda w kategorii „montaż" trafiła z kolei do Jakuba Motylewskiego za montaż spektakli *Cicha noc* i *Gardenia*. To druga z rzędu nagroda dla Jakuba Motylewskiego (w ubiegłym roku otrzymał ją za montaż *Zakładu Doświadczalnego Solidarność*). Jury zadecydowało o przyznaniu honorowego wyróżnienia dla twórców spektaklu *Gardenia* autorstwa Elżbiety Chowaniec w reżyserii Wojciecha Urbańskiego – „za prostotę środków artystycznych i harmonijną pracę całego zespołu". Nagrodzony przez festiwalową publiczność został spektakl *Dzielni chłopcy* autorstwa Magdaleny Drab w reżyserii Szymona Waćkowskiego. Uroczystość wręczenia nagród laureatom II edycji festiwalu odbyła się 11 lutego 2018 w Teatrze Collegium Nobilium Akademii Teatralnej.
http://www.teatroteka.com.pl/

ROSYJSKA KRESKÓWKA WEDŁUG GUŚNIOWSKIEJ W SŁUPSKU

17 lutego w Teatrze Lalki Tęcza odbyła się premiera spektaklu *Niedźwiedź i Masza – czyli gdzie moja kasza?*. Tekst Marty Guśniowskiej to przeniesienie na scenę popularnej rosyjskiej kreskówki. Tytułowa Masza trafia do domku Niedźwiedzia. Początkowe nieporozumienia między bohaterami znikają, a w ich miejsce pojawia się przyjaźń. Spektakl skierowany jest do młodszej widowni. Nie brak w nim humoru zarówno słownego, jak i sytuacyjnego, ale również morału.
http://teatrlalkitecza.pl/aktualnosci/niedzwiedz-masza-p-r-e-m-e-r-a-17-02-g-11-00

PRAPREMIERA „PIJANYCH" W SZCZECINIE

W sztuce Iwana Wyrypajewa (polski przekład Agnieszka Lubomira Piotrowska), której prapremiera odbyła się 24 lutego w Teatrze Współczesnym w Szczecinie, bohaterowie są ekstremalnie pijani. Ale tak naprawdę pijany jest świat wokół nich, świat powywracanych wartości. Spektakl budują sekwencje scen z bohaterami, którzy piją alkohol – w czasie wieczoru kawalerskiego, wieczoru po ślubie, podczas miłej kolacji. „Nie chodzi o przedstawienie różnych gatunków pijaństwa, chociaż to się w tej sztuce też zdarza, bo w różny sposób ludzie się upijają. Jednak alkohol jest tu przede wszystkim wyzwalaczem, żeby powiedzieć sobie coś szczerze, prosto w twarz i stanąć przed lustrem – mówił reżyser Norbert Rakowski. – Niezależnie od tego, czy jesteśmy młodzi, czy starzy, głupi, czy mądrzy, dojrzali czy niedojrzali, żyjemy w świecie XXI wieku. I wszyscy jesteśmy w nim pogubieni. Cały sens polega na tym, żeby z tego wszechobecnego wydobyć prawdę. Każdy z nas słyszy szept Boga w swoim sercu, coś, co mu podpowiada, jaką drogą iść."
http://wspolczesny.szczecin.pl/pijani/

PRAPREMIERA „BELLA FIGURY" YASMINY REZY

1 marca w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku odbyła się prapremiera najnowszej sztuki Yasminy Rezy w tłumaczeniu Barbary Grzegorzewskiej. Mężczyzna i kobieta na parkingu przed restauracją. Ona, Andrea, samotna matka i farmaceutka i jej kochanek, przedsiębiorca Boris, który właśnie wspomniał, że restaurację tę poleciła mu jego żona... Chwilę później na scenę wkracza kolejna para: Eric i Françoise w towarzystwie matki Erica, Yvonne. Szybko okazuje się, że los splótł ich z pierwszą parą w niezwykle niefortunny sposób... Jedna z najsłynniejszych francuskich dramatopisarek Yasmina Reza tworzy słodko-gorzki obraz świata, którego fundamenty się rozpadają. Każdy z bohaterów robi dobrą minę aż do rychłego upadku.
https://www.teatrwybrzeze.pl/spektakle/bella-figura

XXIV EDYCJA MIĘDZYNARODOWEGO FESTIWALU SZTUK PRZYJEMNYCH I NIEPRZYJEMNYCH

Od 5 do 29 marca 2018 odbywał się w Łodzi festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych. Mottem tegorocznej edycji został cytat z pism prof. Sławomira Świontka – „Niebezpiecznie jest schodzić ze sceny". Ważnym punktem programu był panel dyskusyjny o cenzurze, w którym wzięli udział m.in. Krystyna Janda (niemile widziana w telewizji publicznej) i arcybiskup Grzegorz Ryś. Mowa była nie tylko o cenzurze obyczajowej (i głośnych w ostatnich latach jej przejawach – awantury wokół „pornograficznej" *Śmierci i dziewczyny* Eweliny Marciniak czy niepokazanego na Festiwalu Malta „obrazoburczego" *Golgota Picnic* Garcii), ale też ekonomicznej. „Cenzurą ekonomiczną można zniszczyć praktycznie wszystko. A dyscyplina finansów publicznych, jeśli używa jej się do celów politycznych i traktuje instrumentalnie, to miecz, który ścina większość dyrektorskich głów" – mówiła Ewa Pilawska. Tradycyjnie na festiwalu można było

zobaczyć najważniejsze spektakle ostatniego sezonu, w tym przedstawienia Krystiana Lupy (*Proces*), Moniki Strzępki (*K.* Pawła Demirskiego) czy Iwana Wyrypajewa (*Wujaszek Wania*). https://powszechny.pl/pl/program-xxiv-edycji--festiwalu-2018/

NOWA EDYCJA KONKURSU „SZUKAMY POLSKIEGO SZEKSPIRA"

W marcu przedłużono czas na nadsyłanie tekstów. Do 4 maja młodzi dramatopisarze (w wieku 12-21 lat), którzy chcieliby wziąć udział w XVII edycji Konkursu, mogą nadsyłać swoje sztuki teatralne na adres Polski Ośrodek ASSITEJ. Na laureatów czekają atrakcyjne nagrody, między innymi wyjazdy zagraniczne na międzynarodowy festiwal INTERPLAY, czy udział w letnich warsztatach dramaturgiczno-teatralnych dla młodzieży. Konkurs, organizowany przez Stowarzyszenie co dwa lata (od 1984 roku), promuje twórczość dramatyczną wśród najmłodszych i realizuje założenia edukacji przez sztukę. Uczestnicy i laureaci konkursu (m.in. Michał Walczak, Marta Guśniowska, Aneta Wróbel, Adam Biernacki, Karolina Kaleta i Paulina Danecka), współpracują obecnie z wieloma teatrami i grupami teatralnymi i są wartościowymi twórcami, pełniącymi rolę dramaturgów, autorów, reżyserów i animatorów kultury. Regulamin oraz wszelkie informacje dostępne na Facebooku Konkursu: www.facebook.com/SzukamyPolskiegoSzekspira

„TRZY SIOSTRY" W NOWYM PRZEKŁADZIE W LUBLINIE

10 marca w lubelskim Teatrze im. J. Osterwy odbyła się premiera *Trzech sióstr* Antoniego Czechowa w przekładzie Agnieszki Lubomiry Piotrowskiej i reżyserii Jędrzeja Piaskowskiego. To pierwsza inscenizacja tej sztuki na deskach lubelskiej sceny. Twórcom spektaklu zależało na powrocie do pierwotnych założeń autora. To, co przede wszystkim cechuje jego twórczość, to krytyczne spojrzenie na ówczesną sytuację społeczno-polityczną i radykalny sprzeciw wobec hipokryzji, wygodnictwa i głupoty elit nierozumiejących wagi swojej społecznej funkcji oraz wynikających z niej powinności. https://www.teatrosterwy.pl/pl,0,s206,d109,trzy_siostry.html

OGŁOSZENIE FINALISTÓW 11. EDYCJI GDYŃSKIEJ NAGRODY DRAMATURGICZNEJ

Znamy finalistów 11 edycji Gdyńskiej Nagrody Dramaturgicznej. Czytania ich sztuk odbędą się równolegle z Festiwalem Polskich Sztuk Współczesnych R@Port w Gdyni, w dniach 13-20 maja 2018. Nagroda dla laureata, ustanowiona przez prezydenta Gdyni, wynosi 50 tys. złotych. W dniu 23 marca 2018 roku na posiedzeniu w Warszawie, Kapituła Gdyńskiej Nagrody Dramaturgicznej, obradująca pod przewodnictwem Grzegorza Niziołka w składzie: Ewa Guderian-Czaplińska, Justyna Jaworska, Jacek Kopciński, Grzegorz Niziołek, Jerzy Stuhr, po przeczytaniu trzydziestu dziewięciu sztuk zakwalifikowanych do drugiego

etapu konkursu, nominowała do finału następujących autorów (wymienionych w porządku alfabetycznym): *Tożsamość Wila* Gabrieli Muskały i Moniki Muskały, *Metro Afganistan* Łukasza Pawłowskiego, *Wracaj* Przemysława Pilarskiego, *Widok z mojego balkonu* Moniki Siary, *Wierna Wataha* Pawła Wolaka i Katarzyny Dworak-Wolak.
http://www.gnd.art.pl/aktualnosci/

„DZIADY" WIERSZALINA W INDIACH

27 marca w National School of Drama w New Delhi, w ramach 8. Międzynarodowej Olimpiady Teatralnej odbył się pokaz *Dziadów – nocy drugiej* w reżyserii Piotra Tomaszuka. Olimpiada Teatralna została powołana do życia w 1993 roku w Delfach w Grecji i jest międzynarodowym festiwalem teatralnym, który prezentuje osiągnięcia najwybitniejszych twórców teatralnych z całego świata. Jest to także platforma wymiany artystów, miejsce spotkań uczniów i mistrzów zachęcające do otwartego dialogu mimo różnic ideologicznych, językowych i kulturowych. Festiwal promuje bogactwo i różnorodność dziedzictwa teatru, a także wspiera wszelkiego rodzaju eksperymenty i poszukiwania z obszaru sztuk performatywnych. W zamyśle założycieli, OT ma na celu wzmocnienie i przywrócenie znaczenia współczesnego teatru na świecie. Zamierzenie to realizuje poprzez przyczynianie się do wzrostu międzynarodowej współpracy między artystami, budowania sieci kontaktów na całym świecie, a także stworzenie okazji dla gospodarza festiwalu do zaprezentowania i promocji swojego dorobku w dziedzinie teatru i innych sztuk performatywnych.
http://www.poranny.pl/aktualnosci/a/teatr-wierszalin-na-8-theatre-olympics-w-indiach-dziady-noc-druga-wzbudzily-sensacje-zdjecia-wideo,13047675/

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS
ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa
tel. 22 555 72 86
www.zaiks.org.pl

licencje na wystawienie
Małgorzata Stańczyk
Wydział Wielkich Praw
ul. Nalewki 8
00-158 Warszawa
tel. 22 530 53 35
malgorzata.stanczyk@zaiks.org.pl

biblioteka
ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa
tel. 22 556 71 87
biblioteka@zaiks.org.pl
godziny otwarcia:
8.00–16.00 (13.00–14.30 wypożyczenia)

wydział ds. komunikacji
komunikacja@zaiks.org.pl

redakcja biuletynu
Joanna Biernacka-Płoska
zaiks.teatr@zaiks.org.pl

www.zaiksteatr.pl

Klinika, ubieralnia i skład lalek | reklama, 1909
źródło: Biblioteka Narodowa (Polona.pl)